

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 228/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastcom, spol. s r. o., IČO 173 183 78, Hattalova 4, Bratislava, právne zastúpenej advokátom Mgr. Oliverom Kristom, advokátska kancelária Kýčerského 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III a jej uznesením č. k. 3 Pv 167/18/1103-12 z 3. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastcom, spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Plastcom, spol. s r. o., IČO 173 183 78, Hattalova 4, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III (ďalej len „okresná prokuratúra“) a jej uznesením č. k. 3 Pv 167/18/1103-12 z 3. mája 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresná prokuratúra napadnutým uznesením zamietla sťažnosť sťažovateľky ako poškodenej proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 3, odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-622/3-VYS- B3-2017 z 15. marca 2019, ktorým podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie, lebo nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

2.1 Okresná prokuratúra v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedla:

„Po preskúmaní vyšetrovacieho spisu s poukazom na § 208 Trestného poriadku som zistila, že dňa 9.1.2019 bolo vykonané preštudovanie vyšetrovacieho spisu splnomocnencom Mgr. Oliverom Kristom. Mgr. Oliverovi Kristovi bol predložený celý spisový materiál - originál, pričom si mobilným telefónom vyhotovil fotokópie časti vyšetrovacieho spisu. V čase preštudovania nepredložil žiadne ďalšie návrhy.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu dotknutého konania, tak k nemu uvádzam nasledovné:

... V zmysle ustanovenia § 125 ods. 1 Trestného zákona, škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu. V danom prípade sa škodou rozumie akékoľvek zmenšenie hodnoty opatrovaného alebo spravovaného majetku.

Objektívna stránka spočíva v spôsobení značnej škody tým, že páchatel' poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok. Objektom predmetného trestného činu je cudzí majetok, ako aj ďalšie majetkové hodnoty, pričom k cudziemu majetku existuje osobitý vzťah dôvery. Z hľadiska

subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel, ktorý zahŕňa aj porušenie konkrétnej povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok.

Trestným činom je v zmysle ustanovenia § 8 Trestného zákona protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že o trestný čin sa jedná iba vtedy, ak sú súčasne splnené všetky jeho obligatórne (povinné) podmienky, ktorými sú protiprávnosť a formálne znaky, t. j. znaky niektorej skutkovej podstaty trestného činu uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona. Ak splnenie ktoréhokoľvek z obligatórných znakov skutkovej podstaty absentuje, nemôže sa jednáť o trestný čin, avšak nemožno vylúčiť, že sa jedná o iné protispoločenské, a v prípade právom upraveného vzťahu, i protiprávne konanie, spravidla však menšej závažnosti (priestupok, iný správny delikt, porušenie záväzku vzniknutého z veriteľsko-dlžníckych vzťahov upravených normami tzv. civilného práva ako je právo občianske, obchodné, pracovné a rodinné a pod.), na základe čoho štát, zastúpený zákonodarcom nepovažuje za správne a ani potrebné takého konanie postihovať metódami a prostriedkami trestnej represie, ktoré sú v každom právnom štáte tzv. ultima ratio t. j. krajnými prostriedkami postihu protiprávneho konania najhrubšieho charakteru, pri ktorých ostatné metódy odstránenia protispoločenského a protiprávneho konania spravidla zlyhávajú a ktoré zároveň ochraňujú také vzťahy, na ktorých ochrane má záujem celá spoločnosť.

Zastávam názor, že nie je a nemôže byť úlohou polície a prokuratúry zasahovať prostriedkami trestného práva do riešenia civilných sporov, pokiaľ prípadné z nich plynúce konflikty neprekročia svojou intenzitou a následkami hranicu trestnoprávnej zodpovednosti.

Trestné právo je možné použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromno-právnych vzťahov, ktoré zjavne už presahujú ich rámec a napríklad už majú povahu ignorácie právoplatného súdneho rozhodnutia vydaného v civilnom konaní. Len takémuto striktnému prístupu totiž zodpovedá to, že trestné právo má byť uplatňované len ako najkrajnejší prostriedok k postihu typovo najzávažnejších prípadov porušenia práva a tam, kde prostriedky iných právnych odvetví už nie sú účinné (ide o už zmieňovanú subsidiaritu trestnej represie, tzv. princíp ultima ratio). Prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt ktorý sa cíti v práve, rezignuje na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní.

Na záver považujem za potrebné uviesť, že skutok (alebo určitý skutkový dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí oznamovateľ v podanom trestnom oznámení. Oznamovateľ (poškodený) má právo na podanie trestného oznámenia a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa ním zaoberať a rozhodnúť o ňom, avšak posúdenie, či daný skutok napĺňa alebo nenapĺňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu uvedeného v Trestnom zákone je plne v ich kompetencii. Možno preto zhrnúť, že každý má zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami a návrhmi kompetentné orgány zaoberali, a aby ich vybavili, nikto však nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (podporne aj uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn.: III. ÚS 287/06).

Týmto uzatváram, že napadnuté uznesenie vyšetrovateľa PZ je zákonné, riadne odôvodnené a s poukazom na obsah spisového materiálu i opodstatnené.

Výrok predmetného uznesenia, ktorý som preskúmala je správny, taktiež ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu ako celku je zákonné, nedošlo k porušeniu procesných ustanovení.“

3. Sťažovateľka napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry považuje za svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože okresná prokurátorka sa podľa mienky sťažovateľky vôbec nijakým spôsobom nevysporiadala so žiadnym argumentom sťažovateľky, na ktoré poukázala v sťažnosti.

3.1 Okresná prokuratúra podľa sťažovateľky v celom odôvodnení napadnutého uznesenia iba cituje jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona a iba všeobecne sa zaoberá výkladom jednotlivých ustanovení Trestného zákona, rozborom trestného činu či judikatúry bez akéhokoľvek zdôvodnenia či poukázania na konkrétne súvislosti s posudzovaným trestným konaním a sťažnosťou.

3.2 Trestný poriadok priznáva sťažovateľke podľa jej slov postavenie účastníka prípravného konania, takže sťažovateľka ako účastník takéhoto trestného konania má právo, aby aj rozhodnutie okresnej prokuratúry, ktoré rozhoduje výlučne o ňou podanej sťažnosti, spĺňalo požiadavku zákonnosti a aby nebolo neodôvodnené a zjavne arbitrárne.

3.3 Podľa sťažovateľky sa vyšetrovateľ vôbec nijako nezaoberal a ani nevysporiadal s úmyselným a neoprávneným navýšením mzdy riaditeľom závodov o 83 % z 1. novembra 2016, ktoré bolo hlavným základom celého trestného oznámenia zo 16. júna 2017 (čím vznikla sťažovateľke škoda vo výške vyše 12 000 €) a na základe ktorého sa zistilo, že podozrivé osoby ako konatelia nezákonne už v minulosti neoprávnene zvyšovali riaditeľom závodov mzdy, hoci na to neboli oprávnení.

3.4 Uvedeným konaním tak vyšetrovateľ podľa názoru sťažovateľky v rozpore s vykonaným dokazovaním priamo svojvoľne a nezákonne vypustil z prebiehajúceho trestného konania skutok porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, ktorý vykazoval znaky úmyselného trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku.

3.5 Vyšetrovateľ tak podľa úsudku sťažovateľky v priamom rozpore so skutkovým a právnym stavom zadefinoval porušenie povinnosti pri správe cudzieho majetku ako úmyselný trestný čin (pričom ale nevyhodnotil úmyselné porušenie povinnosti pri správe cudzieho majetku z 1. novembra 2016), a tým nezákonne a svojvoľne porušil zákon a porušil právo sťažovateľky ako poškodenej na spravodlivý proces.

4. Sťažovateľka navrhla vydat' nález, ktorým by ústavný súd vyslovil:

*„... postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III a jej rozhodnutím - uznesením 3Pv 167/18/1103-12 vydaného dňa 03.05.2019 bolo porušené základného právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ... zrušil predmetné rozhodnutie okresnej prokuratúry a v súlade s ustanovením § 133 ods. 3 písm. b) tohto zákona vrátil vec okresnej prokuratúre na ďalšie konanie...
... priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“*

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

6. Podstatou výhrad sťažovateľky je, že orgány činné v trestnom konaní sa nedostatočne zaoberali jej trestným oznámením a následnou sťažnosťou a neúčinne vyšetrili ňou namietané a oznámené podozrenie zo spáchania trestného porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku.

7. Ústavný súd predovšetkým podotýka, že pokiaľ ide vo všeobecnosti o právo na súdnu ochranu, uvedené právo v obdobných veciach nemôže byť v zásade vôbec dotknuté. Súčasťou práva na súdnu ochranu totiž nie je právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry

povinný zahájiť trestné stíhanie, alebo zahájiť trestné stíhanie pre oznamovateľom označený trestný čin či podať obžalobu voči označeným osobám s právnou kvalifikáciou skutku podľa predstáv oznamovateľa (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09).

7.1 Ani z čl. 6 dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní pre konkrétny, napr. poškodenou osobou artikulovaný trestný čin [porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, č. 50428/99, bod 6; rozsudok vo veci Helmers v. Švédsko z 29. 10. 1991, č. 11826/85, bod 29; rozsudok vo veci Kusmierek v. Poľsko z 21. 9. 2004, č. 10675/02, bod 48].

7.2 Ústavný súd však ďalej dôvodí, že si je vedomý judikatúry ESLP, ktorú reflektoval aj vo svojej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej zlyhanie štátu pri vyšetrowaní niektorých trestných činov môže viesť k porušeniu čl. 2 (pozri medzi mnohými rozsudok veľkého senátu vo veci McCann a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 27. 9. 1995, č. 18984/91, bod 161 alebo rozsudok Isayeva, Yusupova a Bazayeva proti Rusku z 24. 2. 2005, č. 57947/00, body 209 – 213), čl. 3 (rozsudok vo veci Assenov a ďalší proti Bulharsku z 28. 10. 1998, č. 24760/94, bod 102; podobne nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 70/01 z 27. júna 2003), čl. 4 (rozsudok vo veci Rantsev proti Cypru a Rusku zo 7. 1. 2010, č. 25965/04, bod 288) a výnimočne tiež k namietanému porušeniu sťažovateľkou označeného čl. 8 dohovoru.

7.3 Pri zásahoch do práva zaručeného čl. 8 dohovoru však ESLP vyžaduje trestno-právnu ochranu len veľmi výnimočne. Pozitívny záväzok štátu viesť účinné vyšetrowanie sa vzťahuje len na veľmi závažné zásahy do samotnej podstaty tohto práva („*where fundamental values and essential aspects of private life are at stake*“ – pozri rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku z 26. 3. 1985, č. 8978/80, bod 27; ďalej napr. rozsudok vo veci Söderman proti Švédsku z 12. 11. 2013, č. 5786/08, body 82 – 85). Takými sú predovšetkým vážne zásahy do fyzickej či psychickej integrity, ako sú napríklad prípady domáceho násillia (rozhodnutie vo veci M. T. a S. T. proti Slovensku z 29. 5. 2012,

č. 59968/07, body 58 a 64), sexuálneho násilia (pohlavné zneužívanie či znásilnenie, pozri napr. rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku z 26. 3. 1985, č. 8978/80, bod 27), či fyzického násilia voči skupinám vyžadujúcim špeciálnu ochranu, ako sú napr. deti (rozsudok vo veci Remetin proti Chorvátsku z 11. 12. 2012, č. 29525/10, bod 91). V ostatných prípadoch postačí ochrana prostriedkami iných právnych odvetví.

7.4 To, že sťažovateľ nesúhlasí s výsledkom prešetrenia trestného oznámenia sťažovateľky orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánmi prokuratúry, nemôže byť v danom prípade predmetom prieskumu ústavným súdom. Ústavný súd nie je súdom skutkovým či opravnou inštanciou v rámci trestného konania či trestného súdnictva a v zásade mu neprináleží preskúmať to, ako právne kvalifikovali alebo nekvalifikovali konkrétny skutok orgány činné v trestnom konaní, prokuratúra a súdy. Úloha ústavného súdu sa v rámci trestného konania (predsúdneho či súdneho) obmedzuje na dohľad nad zachovaním hmotných a procesných ústavných práv osôb, ktorým ústava či dohovor garantujú v rámci trestného konania určité subjektívne hmotné a procesné ústavné práva a dohľad nad riadnym plnením pozitívneho záväzku štátu viesť účinné vyšetrovanie, porušenie ktorého by viedlo k veľmi závažnému zásahu do samotnej podstaty konkrétnych ústavných (zväčša hmotných, pozri už uvedené) práv. Ústavný súd teda v zásade nie je oprávnený hodnotiť samotné vyšetrovanie trestného činu alebo právnu kvalifikáciu skutku či váhu jednotlivých dôkazov v trestnom konaní.

8. Ústavný súd vo veci sťažovateľky uvádza, že orgány činné v trestnom konaní riadne podozrenie zo spáchania trestného činu namietané/oznámené sťažovateľkou v trestnom oznámení prešetrili, orgány prokuratúry riadne preskúmali podania a sťažnosti sťažovateľky. A teda vo veci sťažovateľky nedošlo k preukázaniu trestnej zodpovednosti konkrétnych páchatel'ov trestného činu alebo k zisteniu spáchania akéhokoľvek trestného činu. Postupu orgánov činných v trestnom konaní nemožno z ústavného hľadiska (ani pri zohľadnení judikatúry ESLP) nič vytknúť. Navyše, sám ústavný súd sa stotožňuje s názorom okresnej prokuratúry, že v danom prípade trestné právo (ako prostriedok ochrany práv ultima ratio) nenahrádza a nesmie nahrádzať súkromnoprávne prostriedky ochrany práva. V sťažovateľkinej veci ide predovšetkým o spor civilného charakteru, pričom z neho

plynúcí konflikt neprekročil svojou intenzitou a následkami hranicu trestnoprávnej zodpovednosti.

9. Vzhľadom na dosiaľ prezentované závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2019